

Nr. Lijst van vragen en antwoorden

Vastgesteld (*wordt door griffie ingevuld als antwoorden er zijn*)

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de volgende vragen ter beantwoording voorgelegd over het rapport van de Algemene Rekenkamer d.d. 16 mei jl. bij het Jaarverslag 2006 van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Kamerstuk 31 031 VIII, nr. 2).

De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van... De vragen en antwoorden zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van de Camp

Adjunct-griffier van de commissie
Jaspers

Nr	Vraag	Blz	
		van	tot
1	Hoe worden de hulpconstructies (specifieke centrale acties, tijdelijke projectdirecties), waarvan de Algemene Rekenkamer constateert dat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap deze aanwendt om verbeteringen te realiseren, ingebed in de primaire processen?	15	
	Met behulp van een aantal tijdelijke acties en projectconstructies is bij OCW de kwaliteit van de bedrijfsvoering aanzienlijk verbeterd. De stelling is dat een in een aparte setting ontwikkelde verbetering zo snel mogelijk in de lijnorganisatie moet worden teruggelegd om blijvend effect te sorteren. De resultaten van deze acties worden daarom in de reguliere primaire en ondersteunende processen opgenomen. Zo zijn de belangrijkste departementsbrede processen opgenomen in het Centraal Proces Schema, dat door het hele departement wordt gehanteerd.		
2	Is de inventarisatie van subsidieregelingen die in de lumpsum kunnen worden ondergebracht klaar? Zo ja, kan de Kamer daar kennis van nemen?	17	
	Het onderzoek naar de subsidieregelingen loopt momenteel nog. Het wordt naar verwachting medio juli afgerond waarna de resultaten aan de Kamer worden aangeboden.		
3	Is de samenhangende beschrijving van het toezichtbeleid in po, vo en bve al beschikbaar en kan de Kamer daarvan kennis nemen in verband met de samenhang met de governance-discussie?	18	
	De beschrijving waar u op doelt, is nagenoeg afgerond. Het gaat hier om een beschrijving van de bestaande inrichting van het toezicht in het po, vo, bve én het ho. Deze beschrijving geldt als nulmeting op basis waarvan noodzakelijke aanpassingen aan het toezichtstelsel		

1

van OCW kunnen worden vastgesteld en gepleegd. Als richtinggevend document voor dergelijke aanpassingen geldt de u in september 2006 toegezonden OCW-visie op toezicht die bekend staat onder de titel Toezicht in Vertrouwen, Vertrouwen in Toezicht (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 30183, nr. 11). Daarnaast geeft de evaluatie van de Wet op het Onderwijstoezicht, die medio juni wordt afgerond, aanknopingspunten voor aanpassingen aan het toezichtstelsel. Later dit jaar zal ik u berichten over de voorgestelde aanpassingen aan het toezichtstelsel die ik op basis daarvan wil gaan uitwerken. Ik zal als bijlage bij de betreffende brief de samenvatting van de gevraagde beschrijving van de toezichtstelsels aan u sturen, zodat u die kunt betrekken bij de door u genoemde discussie over governance.

- 4 Wat ging er mis of pakte anders uit dan geraamd, dat er €104 miljoen aan overschrijdingen op de begrotingsartikelen konden worden veroorzaakt door de invoering van de lumpsumfinanciering in het po? 32

De overschrijdingen op de uitgaven hangen niet samen met de invoering van de lumpsum bekostiging in het primair onderwijs, de overschrijding op de verplichtingen wel.

De totale uitgaven van OCW zijn in 2006 ten opzichte van de stand in de 2° supplettoire begroting met €104 miljoen verhoogd en met €155 miljoen verlaagd (per saldo - €50,6 miljoen). Voor het primair onderwijs zijn de uitgaven circa €9 miljoen lager dan begroot. De verplichtingen zijn in 2006 ten opzichte van de stand in de 2° supplettoire begroting met €5.650 miljoen verhoogd en met €90 miljoen verlaagd (per saldo €5,56 miljard). In de bijgaande tabel zijn deze mutaties per artikel vermeld.

Bedragen x €1.000)

Artikel	Omschrijving	uitgaven	verplichtingen
	TOTAAL	-50.602	5.560.328
	Beleidsartikelen	14.028	5.625.779
01	Primair onderwijs	-8.890	4.568.353
03	Voortgezet onderwijs	-10.460	250.209
04	Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	59.120	-16.177
05	Technocentra	-99	-99
06	Hoger beroepsonderwijs	311	51.820
07	Wetenschappelijk onderwijs	-11.173	-5.737
08	Internationaal onderwijsbeleid	-622	1.813
09	Arbeidsmarkt en personeelsbeleid	-10.739	8.362
10	Informatie- en communicatietechnologie	-3.231	-2.536
11	Studiefinanciering	22.096	22.096
12	Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten	2.593	2.593
13	Lesgeld	49	49
14	Cultuur	-17.646	591.833
15	Media	20.192	55.480
16	Onderzoek en wetenschappen	-27.473	97.720

	Niet-beleidsartikelen	-64.630	-65.451
17	Nominaal en onvoorzien	-42.503	-42.503
18	Ministerie algemeen	-17.871	-18.692
19	Inspecties	-3.196	-3.196
20	Adviesraden	-1.060	-1.060

De mutaties in de uitgaven worden nader toegelicht in de begrotingstoelichting Slotwet (Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 31 031 VIII, nr. 4). Zo is in de toelichting op bladzijde 4 beschreven dat de hier vermelde mutatie van €59,1 miljoen op de post Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie voornamelijk wordt veroorzaakt door de verhoging van de uitgaven voor de gedeeltelijke financiering van het transitietraject inburgering.

De verplichtingen mutatie op de post Primair onderwijs van ruim €4,5 miljard wordt veroorzaakt door de overgang van het declaratiestelsel naar lumpsumbekostiging per 1 augustus 2006.

Tot en met juli 2006 werden de verplichtingen aan scholen gelijk gesteld aan de kasuitgaven. Met het lumpsumstelsel worden de totale uitgaven van het schooljaar als verplichting geboekt aan het begin van het schooljaar. Administratief is er daarom in 2006 een eenmalige versnelling geweest in het aangaan van verplichtingen, namelijk ter grootte van de uitgaven in de schooljaarperiode januari tot en met juli 2007.

- 5 Hanteren de verschillende organisatie-eenheden binnen het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap nu dezelfde definitie van 'rechtmatigheid'? Zo ja, hoe luidt deze definitie? 34

Ja, de organisatie-eenheden binnen OCW hanteren dezelfde definitie van rechtmatigheid.

Financiële rechtmatigheid houdt in dat een financiële transactie waarvan de uitkomst in het departementale jaarverslag dient te worden verantwoord in overeenstemming is met de begrotingswetten en met de in de Europese regelgeving, Nederlandse wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen opgenomen bepalingen die de uitkomst van die financiële transactie beïnvloeden.

- 6 Klopt de conclusie dat het aantal doelstellingen in 2006 ten opzichte van 2005 weliswaar aanzienlijk is toegenomen (ruim een verdubbeling), maar dat het aantal doelstellingen waarover concrete informatie in het Jaarverslag is opgenomen, nauwelijks is toegenomen? Kan daarom geconcludeerd worden dat de beleidsverantwoording er niet beter op is geworden? Is het mogelijk dat de verdubbelde hoeveelheid doelstellingen in plaats van een positief effect op de beleidsverantwoording juist een negatief effect heeft gehad op de groei van het aantal doelstellingen waarover concrete informatie kon worden opgenomen? 36

De conclusie dat het aantal doelstellingen in 2006 ten opzichte van 2005 is verdubbeld is onjuist. Figuur 2 op pagina 36 van het 'Rapport bij het Jaarverslag 2006' van de Algemene Rekenkamer toont voor het jaar 2006 de doelstellingen waarbij de minister van OCW heeft uitgelegd waarom er geen concrete informatie over is opgenomen. Omdat de departementen pas vanaf 2006 een 'comply or explain-brief' naar de Tweede Kamer sturen, heeft de Algemene Rekenkamer het percentage 'ge-explaine' doelstellingen voor 2005 niet in de figuur opgenomen. Dit verklaart het (optische) verschil tussen 2005 en 2006 in figuur 2.

De Algemene Rekenkamer toont in dezelfde figuur 2 dat het percentage operationele doelstellingen waarover de minister van OCW concrete informatie heeft opgenomen

toeneemt van bijna 20% in 2005 tot bijna 70% in 2007. De Algemene Rekenkamer concludeert dan ook (op pagina 36): “In vergelijking met voorgaande jaren heeft het ministerie zich in het Jaarverslag 2006 bij meer doelen concreet verantwoord over de geleverde prestaties en de daaraan verbonden kosten. Hierdoor bevat het Jaarverslag 2006 meer relevante verantwoordingsinformatie dan het Jaarverslag 2005”

- 7 Waarom heeft u in de comply or explain-brief² aangegeven dat voor 6 van de 14 algemene doelen de maatschappelijke effectgegevens niet zinvol of relevant zijn? Waarom werden deze gegevens dan verzameld? Welke gegevens zijn dan wel nodig? Zijn die gegevens in het Jaarverslag over 2007 wel beschikbaar? 37

Voor zes algemene doelstellingen in de begroting en verantwoording 2006 zijn effectgegevens (nog) niet beschikbaar. Drie van deze doelstellingen hebben betrekking op hetzelfde domein, namelijk studiefinanciering (art. 11, 12 en 13: SF, WTOS, Lesgeld). Voor dit domein is in de begroting 2007 de effect-indicator onderwijsdeelname opgenomen, alleen is hiervoor geen streefwaarde vastgesteld. Naast studiefinanciering zijn er immers tal van andere factoren van invloed op de deelname, zoals de demografische ontwikkeling.

Voor twee andere algemene doelstellingen (ICT en Technocentra) zijn monitors gestart die naar verwachting eind 2007 effectgegevens opleveren. Voor de zesde algemene doelstelling (Internationaal Beleid) is het erg lastig om een (meetbare) relatie te leggen tussen Nederlandse beleidsinzet en het bereiken van doelstellingen in internationaal overleg met vele andere actoren. Wel goed meetbaar is de internationale mobiliteit van lerenden. OCW brengt hierover jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer via het Rapport Internationale Mobiliteit in het Onderwijs in Nederland (IMON).

² Begroting 2007, ‘comply or explain’ d.d. 23 juni 2006 (Kamerstuk 30 300 VIII, nr. 425)